

374139 - حکم افزودن به صیغه تکبیر در نماز، مثلاً: الله اکبر کبیرا، یا الله اکبر العظیم

سوال

آیا جایز است که نام یا صفتی از نام‌ها و صفات و نیک الهی به تکبیرات انتقال در نماز افزوده شود؟ مثلاً گفته شود: الله اکبر العظیم یا الله اکبر المَعطی؟

خلاصه‌ی پاسخ

افزودن بر تکبیر جایز نیست و کسی که چنین کند مرتکب نوآوری و بدعت شده اما نمازش درست است.

پاسخ مفصل

سنت ثابت متواتر از پیامبر ما - صلی الله علیه وسلم - این است که ایشان برای احرام (آغاز نماز) و انتقال (تکبیر بین حرکات) الله اکبر می‌گفتند، بنابراین افزودن بر آن مانند آنکه بگوید: الله اکبر کبیرا، یا الله اکبر العظیم، یا الله اکبر المَعطی، بدعتی است که از صاحبش پذیرفته نمی‌شود، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «هرکس در این امر ما چیزی را نو بیاورد که از آن نیست، آن [کار] مردود است» به روایت بخاری (۲۶۹۷) و مسلم (۱۷۱۸).

و رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: «هرکس کاری را انجام دهد که امر ما بر آن نیست، آن [کار] پذیرفته نمی‌شود» به روایت مسلم (۱۷۱۸).

و می‌فرماید: «زیرا کسانی از شما که پس از من زنده بمانند اختلاف بسیاری خواهند دید، پس سنت من و سنت خلفای هدایت یافته‌اش را دریابید و به آن چنگ زنید و با بن دندان بگیرید و برحذر باشید از امور نوپیدا که هر نوپیدایی بدعت است و هر بدعتی گمراهی است» به روایت ابوداؤد (۴۶۰۷) و ترمذی (۲۶۷۶) و ابن ماجه (۴۲).

بدعت حرام است و صاحبش گناهکار می‌شود اما نمازش اگر این کار را انجام دهد صحیح است، چنانکه علما بیان کرده‌اند.

نووی - رحمه الله - در «المجموع» (۳/ ۲۹۲) می‌گوید: «و اگر تکبیر بگوید و بر آن کلماتی بیفزاید که معنایش را عوض نمی‌کند و مثلاً بگوید: الله اکبر و اجل و اعظم، و الله اکبر کبیرا، و الله اکبر من کل شیء، بدون اختلاف نمازش درست است زیرا تکبیر را گفته و چیزی را بر آن افزوده که [معنای] آن را عوض نمی‌کند».

بهوتی - رحمه الله - در «کشاف القناع» (۱/ ۳۳۰) می‌گوید: «پس اگر بر تکبیر بیفزاید مانند آنکه بگوید: الله اکبر کبیرا، یا الله اکبر و اعظم یا الله اکبر و اجل و مانند آن کراهت دارد زیرا بدعت است».

حاصل آنکه:

افزودن بر تکبیر جایز نیست و کسی که چنین کند مرتکب نوآوری و بدعت شده اما نمازش درست است.

والله اعلم.